

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Samoupravno oblikovanje cen

TUDI NA PODROČJU CEN VSE VEČJA ODGOVORNOST ZDRUŽENEGA DELA

Nekajkrat smo v Brestovem obzorniku že pisali, kako pri oblikovanju cen zadevamo ob različna vprašanja. V času od zadnjih pisanj se je tudi na tem področju marsikaj zgodilo. Toda, pojdimo pregledno — po vrsti.

Zakon o združenem delu daje pri oblikovanju cen glavno vlogo temeljnim oziroma delovnim organizacijam. Dosedanji izvedbeni predpisi o cenah so bili živo nasprotje tega, saj so vse cene določali državni administrativni organi. Da bi se to neskladje odpravilo, je bil sprejet nov zakon o cenah.

Ta, novi zakon, je nastajal z veliko muko. Zavedati se moramo, da so cene eden izmed pomembnih pogojev za pridobivanje dohodka, pa zato tudi preizkusni kamen v okviru vsakega tržno vsaj malo obarvanega gospodarstva. Prav ob cenah se srečujejo in križajo interesi med posameznimi organizacijami združenega dela, pa interesi med panogami in seveda celo med republikami. Zato ni samo naključje, da je bil zakon o cenah pred sprejemom pogosto spreminjan, dopolnjen in končno, ko je bil sprejet, je bila odložena njegova uporaba do 1. januarja letos.

Glavni namen zakona o cenah je, uresničiti omenjeno izhodiščno določilo zakona o združenem delu, po katerem naj bi samoupravni veter zavel tudi na področje cen. Prehodno obdobje pa nosi v sebi nevarnost za skokovit porast cen in s tem za rojstvo novih neskladij v splošni inflacijski spirali.

Novi zakon o cenah je prav tako kot pred ostale proizvajalce postavil tudi pred BRESTOVE kolektive nekaj nujnih nalog, med katere sodi predvsem sprejem samoupravnega splošnega akta za oblikovanje cen proizvodov in storitev. Pri tem smo naleli na precejšnje težave, saj nismo dobili predpisanih navodil, pa tudi teoretična strokovna tolmachenja si niso skladna.

Ostaja pa dejstvo, da nobene nove cene ne moremo niti oblikovati niti uporabljati, če nimamo splošnega akta, s katerim so urejena glavna vprašanja s tega področja. Sem štejejo zlasti izhodišča za oblikovanje cen, posamezna merila in njihova uporaba ter postopki in odgovornost pri oblikovanju cen.

Poglejmo, kako smo se zadeve lotili na BRESTU.

Omenjene zadeve so predmet posebnega samoupravnega sporazuma o oblikovanju cen. Ta

samoupravni sporazum sprejmejo vse temeljne organizacije v enakem besedilu. Za takšno odločitev sta dva razloga. Prvi, da gre za pomembno področje, s katerim je možno vplivati na večji ali manjši dohodek posamezne temeljne organizacije in je prav, da imamo za enake zadeve enaka merila; in drugi, da je sprejeta merila v načelu potrebno upoštevati tudi pri oblikovanju medsebojnih — dogovorjenih cen v okviru delovne organizacije (oziroma celo sestavljene organizacije).

Osnovna načela za naš sporazum so povzeta po zakonu oziroma po temeljih našega družbeno-gospodarskega sistema. To so opredelilve, da politika cen izhaja iz ekonomskih zakonitosti v socialističnem samoupravnem sistemu, da morajo biti cene odraz dobrega upravljanja in gospodarjenja z družbenimi produktivnimi sredstvi in seveda da poslujemo v enotnem jugoslovanskem trgu.

Izhodišče pri oblikovanju cen naših posameznih izdelkov, skupin izdelkov oziroma proizvodov so cilji in naloge ter ukrepi, ki so opredeljeni v planskih listinah. Te okvirne elemente za izvajanje politike cen »izmerimo« za vsak izdelek oziroma za vsako storitev posebej z merili, določenimi v zakonu ter razčlenjenimi v našem sporazumu o oblikovanju cen. Tako naj bi nam cena izdelka, ugotovljena z vsemi okoliščinami, vplivi in pogoji, povedala višino družbeno priznanega dela in nam — povratno gledano — omogočala uresničenje z usklajenimi plani opredeljenih rezultatov.

To-le omenjeno merjenje pa ni lahko, saj gre za splet mnogih vplivov, ki narekujejo končno odločitev. Tudi ni čarobne formule, ki bi jo lahko uporabili v vseh primerih.

Zato naš sporazum povzema vsa štiri merila zakona o cenah in jih podrobneje razčlenjuje z ustreznimi elementi. Ta merila so:

1. razmerje med ponudbo in povpraševanjem,
2. vpliv svetovnih cen,
3. gibanje povprečne produktivnosti dela in smotrnost izkoriščenosti proizvodnih sredstev,

4. delitev celotnega dohodka družbe.

Ker bi bil goli avtomatizem strokovno, zlasti pa še družbeno gledano boleč, je v sporazumu vprašanje urejeno opisno — v smislu zakona o cenah. Za vsako merilo je opredeljen namen njegove uporabe, zatem njegova vsebina in nato še posamezni elementi ter dodatne instrukcijske norme. Tak način dopušča uporabo obveznih navodil, ki jih še pričakujemo in omogoča življenjsko uporabnost sporazuma za daljše obdobje — recimo, vsaj za kakšno leto. Temu velja dodati še določilo o tem, kako se vsa merila obravnavajo analitično, uporabljajo pa sumarno. S tem naj bi preprečili nevarnost pretirane enostranske uporabe posameznega merila.

Postopek za oblikovanje cenika je enak kot postopek za sprejem letnega plana, kar je glede na pomen in povezavo obeh listin logično. S tem pa naj bo dosežen tudi glavni družbeni premik, ki ga je po besedilu zakona in po splošni družbeni klimi sodeč želel doseči zakonodajalec. To pa je, da podružbimo tudi odločanje o cenah. Drugače povedano: že dopoldan kot proizvajalci naj bi bili obveščeni

ni o gospodarskih gibanjih in pogojih za oblikovanje cen, da bi pri tem nekoliko pomislili tudi na popoldan, ko bomo potrošniki — mogoče celo tistih proizvodov, za katere smo dopoldan pomagali oblikovati cene.

Seveda, zakonodajalec je bil tudi previden. In naš akt tudi. V našem samoupravnem sporazumu je predvideno, da lahko druge temeljne organizacije pokličejo na odgovornost vsako, ki bi pri oblikovanju cen proizvodov in storitev bistveno ogrozila

interese drugih oziroma če bo delovala v nasprotju z načeli, opredeljenimi v tem samoupravnem sporazumu. Bolj razumljivo povedano to pomeni, da morajo biti cene ravno pravišnje — ne previsoke, a tudi ne prenizke.

Zakonodajalec pa je v zakonu predvidel možnost administrativnih posegov države v primerih, ko le-ta oceni, da zakon o cenah skozi delovanje samoupravnega določanja cen le ne bo zagotavljal ali če se pričakuje, da ne bo zagotavljal nekaterih opredeljenih zadev.

Pričakujemo lahko, da bomo glede na pomembnost in zavozlanost zadeve še večkrat brali in razpravljali o oblikovanju cen. Tudi v našem Obzorniku.

Z. Zabukovec

Kdaj enotni sistem nagrajevanja?

DELO KOMISIJE ZA VREDNOTENJE ZAHTEVNOSTI DELA

V decembru leta 1977 smo sprejeli samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka. V sporazumu smo zapisali, da bomo do konca leta 1980 poenotili sistem za ugotavljanje zahtevnosti dela. Dela in naloge naj bi vrednotili po me-

todi »vrednotenje zahtevnosti del« (VZD). Biro za industrijski inženiring Iskra je metodo dopolnil in jo prilagodil tako, da je z njo možno oceniti vse delokroge v celotni delovni organizaciji.

To spremenjeno metodo smo poimenovali VZD-2. Metodologija je bila v javni razpravi. Bistvene pripombe v razpravi so bile v tem, da je treba boljše (Konec na 2. strani)

Kakor bomo sejali, tako bomo želi...

Predvsem o prihodnjih nalogah

OB PROGRAMSKO VOLILNI KONFERENCI ZVEZE KOMUNISTOV V NAŠI OBČINI

Občinska konferenca zveze komunistov bo 2. aprila imela programsko volilno konferenco, na kateri naj bi kritično ocenili delo v obdobju od zadnje takšne konference (junij 1980) ter sprejeli programske usmeritve za prihodnje delo.

V pripravah na konferenco je bila posebej poudarjena zahteva, da morajo sekretarji osnovnih organizacij sklicati razširjene seje osnovnih organizacij, na katere morajo poleg svojih članov vabiti še predstavnike sindikata, socialistične zveze, združenje zveze borcev, mladine, predstavnike samoupravnih organov, individualne poslovodne organe in druge aktiviste po izboru sekretariata osnovne organizacije.

Gradivo, predloženo za sejo konference, so osnovne organizacije dolžne obravnavati na razširjenih sejah in ga soočiti z razmerami, ki vladajo v posameznih delovnih okoljih. Pri tem je potrebno izhajati iz lastnih možnosti in pogojev za delovanje ter tako kritično razpravo izkoristiti za uveljavljanje diferenciacije znotraj zveze komunistov, za opredeljevanje odgovornosti slehernega komunista.

Treba je izostriti oceno o tem, kako smo komunisti usposobljeni za delovanje v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih, v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah ter skupnostih in skupščinskih organizacijah. Osnova za oceno mora biti stališča in sklepi zadnjih sej centralnega komiteja ZKJ in ZKS ter sej občinskih konferenc. Pomembno je, da na tej osnovi opredelimo odgovornost pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije in utrjevanju samoupravnega položaja delavca v

združenem delu. Ti dve programski izhodišči naj bi predstavljali osnovno smer v delovanju osnovnih organizacij.

Osnovne organizacije morajo kritično ovrednotiti delo občinske konference in njenih organov ter njene člane in funkcionarje. Še posebno zavzeto je potrebno oceniti delo člana občinske konference, ki zastopa posamezno osnovno organizacijo v konferenci oziroma člana konference, zadolženega za delo in neposredno povezavo v posamezni osnovni organizaciji.

Oceniti je treba, kako zadolženi člani konference sodelujejo v delu osnovne organizacije, predvsem v pripravah na sejo občinskih konferenc ter pri uresničevanju teh stališč v osnovni organizaciji. Funkcija, vloga in mesto člana občinske konference je v političnem pogledu izredno pomembna pri utrjevanju položaja in pri delovanju osnovne organizacije, pa tudi občinske konference.

V delovanju občinske organizacije zveze komunistov je mesto za svoje delovanje našel tudi aktiv komunistov delavcev — neposrednih proizvajalcev. Vendar z dosežnim še zdaleč ne moremo biti zadovoljni, saj tudi za delovanje in uspešnost aktivna ugotavljamo, da je to proces, ki se mora razvijati sproti z ostalimi procesi znotraj zveze komunistov.

Aktiv pomeni in mora z vso dejavnostjo predstavljati »vest« zveze komunistov kot avantgarde

delavskega razreda, predstavljati mora neločljivo povezanost delavskega razreda z njegovo avantgardo. Težave v delovanju aktivna se kažejo kot posledica dejstva, da komunisti delavci-neposredni proizvajalci že v svojih osnovnih organizacijah nimajo navade aktivno sodelovati v razpravi, ampak so bolj ali manj nemi opazovalci dogovorov in sprejemanja zaključkov. Seveda je toliko težje pričakovati, da bodo postali ustvarjalni dejavniki druge.

V družbenoekonomskem, idejnem in političnem pogledu bodo najpomembnejša vprašanja predmet razprav na sejah občinske konference in je zato potrebno, da si te neposredne zadolžitve tudi natančneje opredelimo.

V obdobju do februarja 1982. leta naj bi občinska organizacija zveze komunistov razpravljala o naslednjih pomembnejših zadevah:

- o stanju v gradbeništvu in s tem v zvezi posebej o možnosti prihodnjega razvoja stanovanjske izgradnje. Potrebno bo opredeliti celovitost odnosov, ki vladajo pri izgradnji stanovanj, od urbanističnega urejanja prostora, komunalne infrastrukture do operativnega gradbeništva;

- o vlogi in položaju mlade generacije v družbi, posebej pa o delovanju mladinske organizacije v naši občini;

- o nalogah zveze komunistov pri prihodnjem razvoju splošnega ljudskega odpora, varnosti in družbene samozaščite;

- o kritični oceni stanja na področju kmetijske proizvodnje in pridelave hrane z usmeritvijo na možnost pospeševanja z dolgoročnejšimi opredelitvami v naši občini;

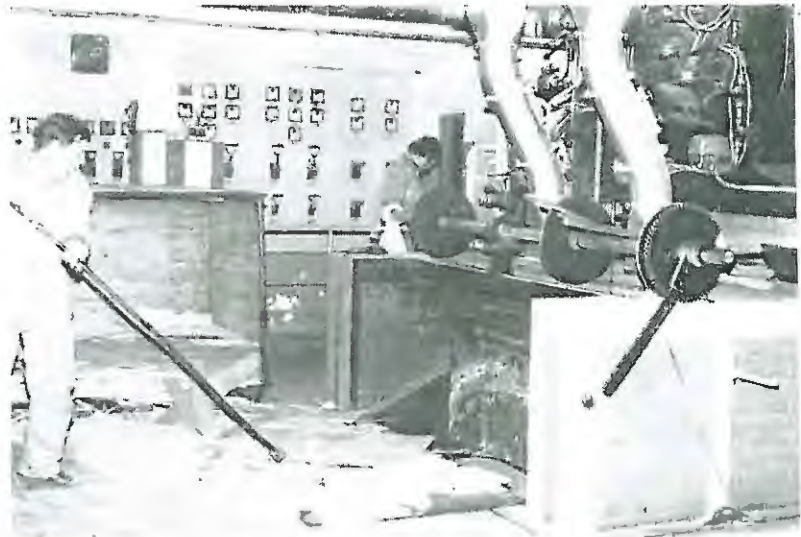
- o socialni politiki, kjer bi morali v ospredje postaviti vprašanje o socialni diferenciaciji in o vplivu povečanja življenjskih stroškov na padec realnega standarda delovnih ljudi in občanov;

- o uresničevanju sklepov občinske konference komunistov na področju družbeno ekonomskih nalog, posebej pa politike pri uresničevanju gospodarske stabilizacije;

- o tvorno sodelovanju v razpravah o osnutkih kongresnih dokumentov ter organizacijsko kadrovske priprave na kongres.

Občinska organizacija zveze komunistov se seveda ne bo drževala zgolj ob opredeljenih nalogah, ampak se bo morala sproti soočiti s celotno vrsto pojavov in se do njih opredeljevati. Osnovne cilje družbeno politične dejavnosti komunistov, organov in organizacij zveze komunistov v občini bo programsko volilna konferenca sprejela v svojem predlogu prihodnjega dela.

Komite občinske konference je na predlog komisije za organiziranost, razvoj ter kadrovske za-

Iz kotlovnice TOZD Pohištvo

deve sklenil, da bo programsko volilni konferenci predlagal, naj v naslednjem mandatnem obdobju opravlja funkcijo predsednika občinske konference tovariš Janez Praprotnik, ki je že do sedaj vestno in odgovorno opravljal

vrsto pomembnih družbeno političnih funkcij in si tako pridobil zaupanje in ugled med našimi delovnimi ljudmi. Sedaj opravlja dela in naloge ravnatelja osnovne šole v Novi vasi.

D. Frlan

RAZSTAVA O VARNOSTI IN DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

Slovenska javnost je bila obveščena, da bo letos v različnih krajih Slovenije organizirana razstava »VARNOST IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA«. V Postojni bo razstava v hotelu JAMA v času od 3. do 8. aprila.

Razstava ima jugoslovanski značaj in je od leta 1974 že obiskala oziroma je bila organizirana v vseh naših republikah in pokrajinah. Letos jo organiziramo v Sloveniji in je posvečena 40. obletnici ustanovitve varnostno obveščevalne službe, osvobodilne fronte in narodne zaščite ter začetka vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti. V Postojni ta razstava sovpada tudi s praznovanjem občinskega praznika.

Doslej je razstavo obiskalo več kot dva milijona občanov. Organizator želi, da bi si razstavo ogledali vsi tisti delovni ljudje in občani, ki že sedaj delujejo na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Zato bi bilo prav, da je obisk razstave organiziran. Organizator je občanom Cerknice namenil torek, 7. april, zato naj bi tudi obiske v glavnem tako organizirali. Prav bi tudi bilo, da bi pripravili skupinske in organizirane prevoze, kjer je to le mogoče.

L. Špitalar

Kdaj enotni sistem nagrajevanja?

(Nadaljevanje s 1. strani)
vrednotiti težko fizično delo in pogoje dela.

Za prehod na enoten sistem vrednotenja zahtevnosti dela je bilo poleg prilagajanja metodologije Brestovim pogojem potrebno izdelati tudi razvid ter opise del in nalog.

Razvid del in nalog je bil izdelan v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti Skupnih dejavnosti. Pred sprejetjem je bilo opravljeno usklajevanje med temeljnimi organizacijami. Usklajene so bile zahteve glede zahtevanega strokovnega znanja in potrebne prakse. Kljub temu pa ugotavljamo, da z razvidom nismo dosegli bistvenih izboljšav.

V razvidu del smo opredelili dela in naloge oziroma delokroge, ki so popolnoma enaki kot po sistemizaciji. S tem smo zamudili priložnost, da bi razmejili naloge in odgovornosti ter jih oblikovali v najustreznejše delokroge. Opisi del in nalog jasno kažejo, da se nekatera dela podvajajo. V mnogih opisih je zaslediti težnjo, prikazati take naloge, ki bodo višje vrednotene.

V želji, da bi vendar že enkrat pripravili vse potrebno gradivo za prehod na enoten sistem vrednotenja del, je bila imenovana posebna komisija za pripravo gradiva. V desetčlanski komisiji sodelujejo predstavniki vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti Skupnih dejavnosti.

Komisija je začela z delom in že na samem začetku naletela na precejšnje ovire. Ugotovljeno je bilo, da so razlike v opisih del in nalog, ki ne izvirajo iz razlik pri delu, pač pa iz želja po čim večjem vrednotenju dela. Komisija si je zadala nalogo, da bo

vse opise uskladila in sicer tako, da bodo iz opisov del razvidne vse razlike, ki dejansko obstajajo med deli in nalogami, ki so v razvidu del pod istimi imeni.

Ko bodo pregledani in usklajeni vsi opisi del in nalog, bo izdelana vzorčna ocenitev za vsako temeljno organizacijo posebej. Iz vzorčne ocenitve bo razvidna razvrstitev posameznih delokrogov. Če bo ta razvrstitev sprejemljiva za temeljne organizacije, bomo metodologijo ponovno dali v javno razpravo in v sprejem.

Zavedati pa se moramo, da sprememba ocenitve zahtevnosti del in nalog sama po sebi ne daje nobenih dodatnih sredstev za osebne dohode. Pri sprejemanju novega sistema vrednotenja del in nalog gre za poenotenje sistema v vseh temeljnih organizacijah in za odpravljanje neskladij, ki so se pojavila v preteklih letih. Novo vrednotenje zahtevnosti del je samo ena izmed nalog v razreševanju sistema nagrajevanja. Nujno bo treba zgraditi sistem za ugotavljanje delovnega prispevka vsakega delavca.

Prav tako pa bomo morali več pozornosti posvetiti ustvarjalnosti pri delu in nagrajevanju minulega dela.

Zavedati se moramo, da spremembe sistema nagrajevanja niso niti preprost niti kratkotrajen postopek.

Komisija bo zastavila terminski načrt nalog, potrebnih za prehod na enoten sistem ocenitve del in nalog. Lahko pa že danes ugotovimo, da bo tudi delo te komisije zaman, če se ne bomo zavzeli in pomagali pri pripravi vseh, predvsem pa najodgovornejši delavci Bresta.

J. Opeka

Srečanje žena ob njihovem prazniku v TPC. Kljub dogovoru, da bodo praznovanja enaka, so bila različna...

Vendarle zelena luč

Delegatska bitka za lesarsko šolo v Postojni je v izobraževalni skupnosti lesarstva doživela poraz. Kot smo pisali že v februarški številki Brestovega obzornika, nismo mogli drugače kot zavrniti temelje planov 1981—1985 posebne izobraževalne skupnosti za lesarstvo.

Odločitev, da se v šolskem letu 1981—1982 izvajajo lesarski programi tudi v Postojni, pod mentorstvom tehniške šole iz Ljubljane, je bila sprejeta v izobraževalni skupnosti Slovenije, ko je upoštevala razvitost industrije na tem območju ter druge dejavnike, ki so pogoj za delovanje neke šole. Menimo, da je bila pri odločanju v posebni izobraževalni skupnosti za lesarstvo prisotna tudi nezdružljiva konkurenca.

S tem, da smo odklonili temelje planov 1981—1985 PIS lesarstva, se nikakor ne nameravamo izogibati finančnim obveznostim do izobraževanja, temveč želimo s svobodno menjavo dela doseči takšno izobraževanje, ki bo zado- voljevalo naše potrebe.

Obiskali smo že vse osmošolce na osnovnih šolah v občini in jim prikazali sistem srednjega usmerjenega izobraževanja — tesno povezanost z delom, prihodnji razvoj avtomatizacije in modernizacije tehnoloških postopkov, odpravljanje težkega fizičnega dela, prizadevanje za boljše nagrajevanje delavcev v neposredni proizvodnji ter še vrsto drugih zadev, ki vplivajo na izbiro poklica. O tem nameravamo seznaniti tudi stare osmošolce.

Po informativnih prijavah je že 18 mladih odločilo za lesarske poklice, kar se ni zgodilo že vsa leta po vojni, razen tedaj, ko smo odpirali dislocirane oddelke. Do jeseni pa pričakujemo vsaj še toliko prijav. Brestove kadrovske potrebe za lesarske poklice so ocenjene več kot 40 letno. To število pričakujemo v prihodnjih letih, ko se bosta ustrezno spremenili kadrovska politika in politika nagrajevanja.

Vsekakor bomo morali v prihodnje budno spremljati vključevanje mladine v lesarske poklice, pa tudi skrb za izvajanje proizvodnega dela za lesarje ter vključevanje v delo po končanem šolanju in napredovanju med delom. Skrbeti pa bomo morali tudi za kvalitetno izvajanje programov v Postojni, kar je povezano s kvalitetno opremo učilnic.

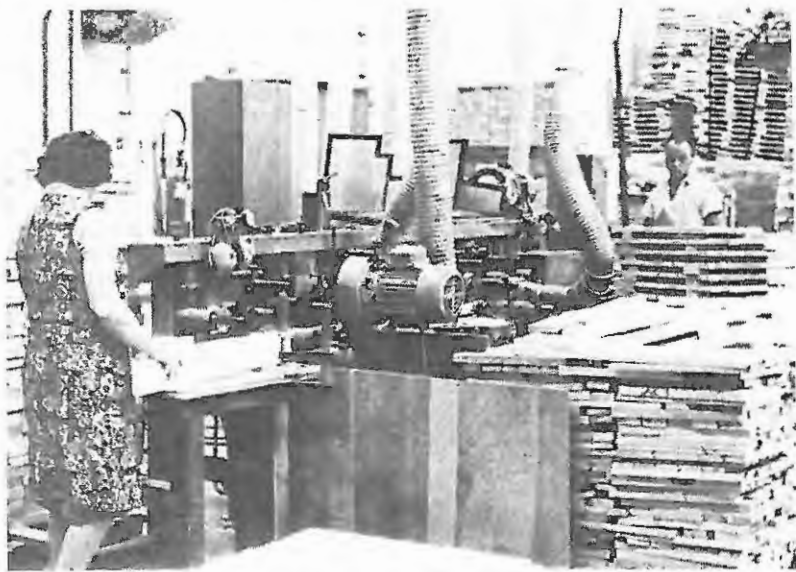
Prvi odziv mladine za naše osnovno delo nas opogumlja in potrjuje pravilnost naše odločitve.

F. Turšič

Iz drugih lesarskih kolektivov

V **ALPLESU** si skoraj že dve leti intenzivno prizadevajo, da bi storili korak naprej iz proizvodnje transportnih naprav v proizvodnjo strojev za lesno industrijo. Končno so se odločili, da bodo začeli proizvajati dve različni vrsti strojev in sicer vertikalne razrezovalke ivernih plošč ter možničarke v sodelovanju z zahodnonemško firmo Weeke. Po teh strojih je pri nas zelo veliko povpraševanje.

V **ELANU** je bila lani živahna inventivna dejavnost. Sprejeli so nov pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih, ob čemer se je tudi zanimanje za takšno dejavnost povečalo. Tako so delavci v Elanu lani prijavili kar 30 predlogov (leto poprej 10), od katerih jih je bilo 11 predlaganih za izplačilo skladno z določili pravilnika.

Delo ob štiristranskem skobelnem stroju (TOZD Masiva)

TOVARNA MERIL je lani z različnimi preventivnimi ukrepi zmanjšala število nezgod pri delu kar za 21,6 odstotka v primerjavi z letom poprej. Ta uspeh so dosegli predvsem z nabavo novih varovalnih sredstev in naprav. Blizu polovice vseh nezgod je bilo zaradi osebnih razlogov (nepazljivost, malomarnost), kar četrtna pa se jih je zgodilo na poti na delo ali z dela.

V **LIP Bled** so zgradili novo sortirno in skladiščno lopo, ki služi bolj pripravi lesa, predvsem za proizvodnjo stropnih in stenskih oblog ter ladijskega poda, pa tudi za trg. Pod njeno streho je tudi vzdolžna sortirna linija, ki so jo v celoti projektirali in zgradili sami.

MEBLO je odprl že svoj sedemnajsti salon pohištva in sicer v Celju. Razstavni prostor meri okrog 500 kvadratnih metrov, je pa v novi poslovni zgradbi Elektra Celje v središču mesta.

SLOVENIJALES — trgovina je v preteklem letu dosegla 96 odstotkov načrtovanega izvoza. Sicer je bila v njenem skupnem zunanjetrgovinskem prometu (izvoz in uvoz) na prvem mestu Sovjetska zveza, sledijo pa Italija, Združene države Amerike, Zahodna Nemčija, Madžarska, Češkoslovaška in tako naprej.

Iz **SAVINJE** je leta 1979 izstopila temeljna organizacija Lesna industrija Ptuj in se odločila za združitev z Marlesom. Ko pa so njihovi delavci dobili v sprejem Marlesove splošne akte, jih niso sprejeli. Tako so se ob koncu preteklega leta spet vrnili v Savinjo. Le-ta je postala tudi njihov novi porok za sanacijski kredit v višini 15.000.000 dinarjev, ki ga je za Lesno industrijo Ptuj najel Marles.

JAVOROVA tovarna strojne opreme stopa v letošnje leto z jasnimi cilji: še hitreje razvijati proizvodnjo strojne opreme za lesno industrijo. Proizvodni program je že izoblikovan: stroji za

čiščenje opažnih plošč, transportne naprave in dvigalne mize, ki so uporabne v različnih proizvodnih procesih, stiskalnice, ki jih ne uporabljajo samo v lesarstvu, temveč tudi v gumarski industriji, plastičarstvu in drugod.

STOL je v preteklem letu dosegel rekordni izvoz in sicer so izvozili za dobre štiri milijone in pol dolarjev izdelkov ali skoraj za milijon dolarjev več kot leto poprej. Glavnino njihovega izvoza predstavljajo leseni stoli in fotelje, v okviru te skupine izdelkov pa seveda kolonialni stoli. Po vrednosti je na drugem mestu izvoz modul programa, zmanjšal pa se je izvoz lesenih miz. Se vedno je na prvem mestu izvoz v Združene države Amerike.

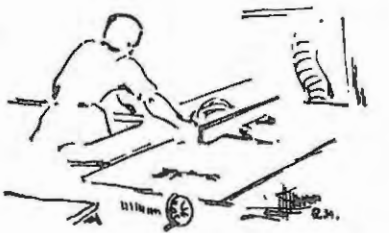
LESNINI je bila v času letošnjega pariškega sejma pohištva

dili skladiščne prostore v predelavi žaganega lesa, zgradili avtomatično delavnico, zgradili prodajni paviljon v Celju, načrtujejo pa še nekaj manjših naložb.

Iz **INLESOVEGA** proizvodnega programa stavbnega pohištva naj omenimo novost — **KOMBI-VAK** okno. To je kombinirano vezano vakuumsko impregnirano okno, ki pomeni pomemben dosežek njihovih konstrukterjev in razvojno-tehnične službe. Tudi s tem izdelkom, ki ima izredne toplotno-izolacijske lastnosti, se je Inles vključil v družbeno akcijo za zmanjšanje porabe energije vseh vrst.

LESNINA bo v naslednjem petletnem obdobju za naložbe v osnovna sredstva in za združevanje izven delovne organizacije vložila 1.426.730.000 dinarjev. Od tega bo 30,6 odstotkov lastnih sredstev, 12,4 odstotka združenih sredstev znotraj delovne organizacije, 12,7 odstotka združenih sredstev drugih OZD, 39,4 odstotka bančnih kreditov ter 4,9 odstotka drugih sredstev.

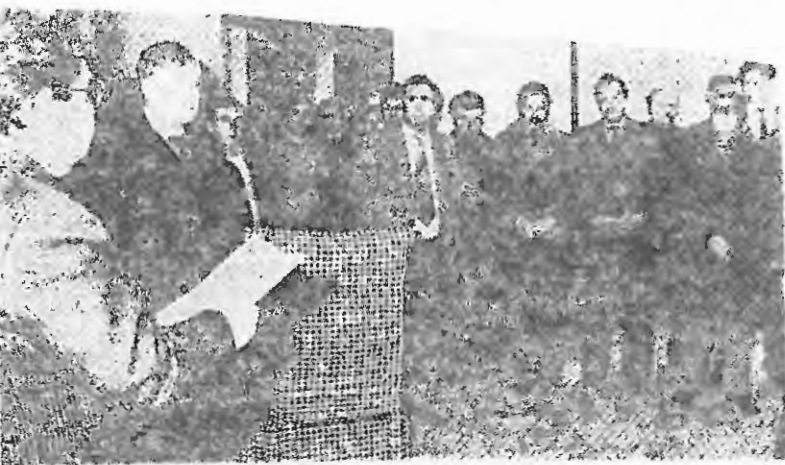
MARLES se je že pred deseti leti odločil za projektiranje in gradnjo otroških vrtcev. V teh desetih letih so po vsej Jugoslaviji zgradili 180 objektov vzgojnovarstvenih zavodov, v katerih je dobilo varstvo nad 15 tisoč otrok. Samo v Sloveniji je Marles zgradil nad 50 odstotkov vseh vzgojnovarstvenih ustanov.

PRVOAPRILSKE NI

Letos boste na straneh našega glasila zaman iskali prvoaprilske potegavščino. Pravijo pač, da delovnih ljudi in občanov ni lepo vleči za nos.

Skratka: vse, kar je zapisane v tej številki, je mišljeno skrajno resno.

PO OTVORJANJE NA NOVIOT, SOVREMEN SALON NA „BREST“ OJ ČERKNIJA VO TITOV VELES

MEBEL ZA SE IN ZA SEKOGA

Za „BREST“ od Čerknice, ena od največjih delovnih organizacij v proizvodstvu na mebel no samo vo SR Slovenija, tu ku vo zemlja, sekoja nova delovna poboda e praznik za kolektiv vo ko to zbiruvala trud in sredstva okolu 2.400 delavcih — samopravilni.

Taka boše in živne kota na sveteni način boše prečazen za upotreba nov, sodržen salon za mebel vo Titov Velos vtor na „BREST“ vo nanaša Po publika. Povnot boše prečazen upotreba preč okolu 2.400 delavcih.

Z otvoritve našega salona pohištva v Titovem Velosu

Nov Brestov salon pohištva

27. februarja smo v Titovem Velosu slovesno odprli novi Brestov salon pohištva. Ta dan je bil pomemben za Brest kot znano in pri nas uveljavljeno podjetje, pa tudi za mesto s približno 45.000 prebivalci, ki je tako dobilo lepo urejen salon s približno 180 kvadratnimi metri površine.

Salon je slovesno odprl predstavnik Bresta tovariš Franc Turk. Na otvoritvi so bili poleg Brestovih predstavnikov prisotni tudi številni družbeno politični in javni delavci iz mesta ter poslovni partnerji in drugi občani. V svojih otvoritvenih besedah je tovariš Turk na kratko prikazal hiter gospodarski razvoj Bresta, pa tudi razvoj lastne maloprodaje po vsej Jugoslaviji, pri čemer je poudaril, da je to nov korak v Brestovem osvajanju novih tržišč.

V začetku 19. stoletja je bil tedanji Veles največje naseljeno mesto na dveh bregovih Vardarja s približno dva tisoč gospodinjstev. Sredi 19. stoletja sta se v Velusu začela naglo razvijati trgovina in obrtništvo in je tedaj štel že okrog 20.000 prebivalcev. Trgovali so s surovim usnjem, vinom, žganjem, makom, keramično in z mlečnimi izdelki, zvečine prek Soluna, saj tedaj med vardarsko, egejsko in pirinsko Makedonijo v otomanskem cesarstvu meja ni bilo.

Tedaj, zlasti pa kasneje, so si makedonski domoljubi vztrajno prizadevali za osvoboditev Makedonije izpod turškega suženjstva. Veleški tako imenovani »gemidi-

je«, mladi trgovci in dijaki, znani kot solunski atentatorji so v Solunu pripravili vrsto diverzantskih akcij. Z njimi so želeli svetovno javnost opozoriti, da ima tudi tako majhen narod kot je njihov, pravico do svoje svobode. V Velusu so bili rojeni znani pisci — socialdemokrati Vasil Glavinov, Jordan Konstantinov-Dinot, Kočo Racin in drugi.

Na volitvah 1920. leta so zmagali komunisti, rodila se je »rdeča komuna«, organizirali so stavke in sabotaže, da bi si priborili boljše življenje in svobodo. Delavski razred in mladina sta bila trdno organizirana in tudi po Obznani in represalijah ljudstvo ni mirovalo. Leta 1939 je veliki makedonski pesnik Kočo Racin izdal v makedonskem jeziku zbirko Beli Mugri. Ta znani makedonski pesnik se je že v začetku 1941. leta med prvimi pridružil narodnoosvobodilnemu boju proti nemškimi in bolgarskim okupatorjem. Veles je imel med vojno zelo pomembno vlogo pri osvoboditvi makedonskega naroda, saj je dal tudi več narodnih herojev. Zato je po osvoboditvi tudi dobil ime Titov Veles.

Veles je bil pred vojno gospodarsko povsem nerazvit. Imeli so samo tovarno za obdelavo surovega tobaka s približno 1300 zaposlenimi in tovarno jedilnega olja z nekaj malega delavci. Po osvoboditvi pa so storili vse za hitrejši gospodarski razvoj tega mesta in njegove okolice.

Uspehi so več kot vidni. Sedaj ima mesto okrog 40 organizacij združenega dela s področja gospodarstva in okrog 45 organizacij negospodarske dejavnosti. Naj omenimo samo nekaj večjih delovnih organizacij: keramična industrija Boris Kidrič, svilarški kombinat Nonča Kamišova, keramično gradbeno industrija Kiro Čučuk, »Brako« prikolice, toplotnica za svinco in cink, kemična industrija za umetna gnojila, usnjarska industrija, tovarna za proizvodnjo jedilnega olja in velik kmetijski kombinat Lozar. V gospodarskih in negospodarskih organizacijah je zaposlenih okrog 14.000 delavcev. Titov Veles je tudi središče cestnega in železniškega prometa v Makedoniji. Če upoštevamo vse te nanizane podatke, lahko v naši novi prodajni pohištva upravičeno pričakujemo uspešno prodajo. Doslej so kupci iz Titovega Velosa kupovali pohištvo predvsem v Skopju in drugih mestih, saj izbira pohištvenih izdelkov v njihovih trgovinah ni bila najbolj zavidljiva. V načrtu je tudi otvoritev skupnega skladiščnega prostora v Skopju ali priročne v Titovem Velusu. Tako bi našo veleprodajo, zlasti pa maloprodajo, še povečali in izboljšali, saj imamo sedaj z dobavo blaga na razdalji 1200 kilometrov precejšnje zaplete in težave. K. Kostov

Letni članski sestanki sindikatov

V tem mesecu naj bi bili po vseh osnovnih organizacijah sindikatov letni članski sestanki, ki naj bi predvsem kritično ocenili dosedanje delo, zlasti pa sprejeli delovne programe za prihodnjo dejavnost.

Odločili smo se, da v glasilo na kratko poročamo o vsebini teh sestankov, ki so lahko prepričljiv odraz celotnega dela. Kakršno je bilo, pa lahko presodite že ob pričujočih sestankih.

Poročila smo žal dobili le iz Jelke (že v prejšnji številki), Tapetništva, Pohištva, Masive in Gabra. Kaj se je dogajalo po drugih osnovnih organizacijah, zdaj še ne vemo. Ali ni bilo sestankov ali pa o njih ni informacij (čeprav so prav sindikati prevzeli organizacijsko in vsebinsko skrb za obveščanje v združenem delu) ...?

TOZD POHIŠTVO

Nedavno sta imeli obe naši osnovni organizaciji sindikatov članska sestanka, na katerih smo obravnavali delo sindikatov v preteklem letu in si zastavili program dela za prihodnje obdobje. V preteklem letu je delo potekalo po sprejetem programu. Izvršni odbori so si zadali veliko nalog, za katere pa ne moremo trditi, da so jih v celoti uresničili.

Ce omenimo nekaj misli iz poročila predsednikov, ugotovimo, da je bilo tudi za področje produktivnosti zastavljenih veliko nalog; nekaj od teh smo izpolnili, ne pa vseh, čemur pa so botrovali tudi objektivni vzroki.

Veliko je bilo govora o nagrajevanju. Moram poudariti, da si je sindikat vseskozi prizadeval, kako bi nagrajevanje uredilo enotno, vendar pa nam še do danes žal to ni uspelo. S temi prizadevanji moramo nadaljevati in vztrajati do konca.

Tudi za področje izobraževanja smo imeli svoje programe in nekaj tega je bilo napravljenega. Bili so organizirani seminarji za predsednike osnovnih organizacij, zaostajamo pa za izobraževanjem delavcev ob delu (interne kvalifikacije).

Naj omenim še rekreacijo in letovanja. Lani smo nabavili počitniške prikolice. Upam, da bodo letovanja letos bolj organizirana, predvsem pa si moramo še naprej prizadevati, da bi bila letovanja dostopna slehernemu delavcu.

Govora je bilo tudi o družbeni samozaščiti, pri čemer je bilo ugotovljeno, da so bili premiki na bolje, vendar pa ne moremo biti še zadovoljni.

Beseda je tekla tudi o izpolnjevanju lanskega proizvodnega načrta, ki ga nismo izpolnili. Ne bi navajal vzrokov zakaj, saj so več ali manj znani.

Vemo, da nas je v preteklem letu obiskal tudi predsednik republiških sindikatov. Ob tej priložnosti smo ga seznanili z našimi težavami, pa tudi z dosežki.

Nanizal sem le nekaj glavnih vprašanj z naših letošnjih članskih sestankov. Moram pa posebej poudariti, da prave razprave ni bilo. Mislim, da zato, ker so o gradivu za te sestanke razpravljali že prej izvršni odbori.

o podobnih vprašanjih pa so razpravljali tudi na zboru delavcev, ki je bil nekaj pred tem.

V. Žnidaršič

TOZD MASIVA

Na letnem članskem sestanku sindikata je bilo govora predvsem o nagrajevanju po delu, o novih dohodkovnih odnosih ter o disciplini.

Predvsem vprašanje nagrajevanja po delu še vedno ni rešeno, čeprav je dolžnost nas vseh, da ta sistem sprejmemo. Delo na tem področju vse prepočasno napreduje, da bi sistem resnično začel, kar ima za posledico slabe medsebojne odnose, s tem pa tudi slabo produktivnost dela, odhajanje delavcev iz tovarne in težave z zaposlitvijo novih delavcev.

Težave v Masivi povzročajo tudi neurejeni dohodkovni odnosi v delovni organizaciji. Scandali sistem dogovarjanj o cenah v kooperaciji znotraj Bresta je tak, da vsak gleda za tem, kako naj temeljna organizacija pokrije svoje obveznosti in ne malokrat na račun slabih rezultatov celotnega BRESTA.

Glede izvoza je pripomniti naslednje: v prihodnje naj bi izdelovali oziroma izvažali le tiste izdelke, s katerimi dosegamo dobre rezultate na tujem tržišču. Zato je nujno, da določila samoupravnega sporazuma o pospeševanju izvoza v delovni organizaciji dosledno in resnično izpolnjujemo. Do sedaj določeni odstotek pokrivanja izpadlega dohodka pri izvozu ni bil realen, ker je bil določen s planom v začetku leta in niso bili upoštevani povečani materialni stroški med letom.

Ob zaključku sestanka je bilo sprejetih nekaj sklepov. Najvažnejši je sicer ta, da se dosledno držimo sprejetih samoupravnih sporazumov, še posebno na področju pridobivanja ter delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Ravno v preteklem letu smo bili večkrat priča, da se posamezne Brestove temeljne organizacije niso držale sprejetih sklepov, marsikdaj niti samoupravnih sporazumov, kar pa se v prihodnje resnično ne bi smelo več ponavljati.

M. Dragolič

TOZD TAPETNIŠTVO

Letni članski sestanek sindikata je bil v naši temeljni organizaciji 21. februarja. Udeležba ni bila najboljša, verjetno zaradi proste sobote.

Na sestanku smo se pogovorili o delu v preteklem letu, ob čemer smo ugotovili, da je mnogo zadev ostalo le pri načrtih.

Tako smo bili premalo prizadevni pri uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela in pri povezovanju z delegacijami. V prizadevanju za ustvarjanje dohodka in čistega dohodka z zmanjševanjem stroškov proizvodnje, boljše izkoriščanje delovnega časa in delovne discipline je bilo vloženih veliko naporov, saj je sindikat skupaj z drugimi družbeno političnimi organizacijami izdelal program nalog za uresničevanje gospodarske stabilizacije.

Ceprav smo dosegli ugodne proizvodne rezultate, pa smo ob spremljanju gospodarjenja posvečali premalo pozornosti reševanju nekaterih drugih vprašanj in medsebojnim odnosom. Od tod nekaj slabe volje in sporov, posebno v primerih, ko bi morali zavestno odločiti in se nekaterim stvarim kot dober gospodar pri ustvarjanju in razporejanju dohodka za posamezne namene tudi odreči.

Med letom smo obravnavali vse važnejše zadeve iz družbeno-političnega, upravnega in gospodarskega področja, s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite ter delovne discipline.

Iz razprave in programa za prihodnje obdobje ugotavljamo, da nas čaka še veliko dela pri uveljavljanju enotnega sistema nagrajevanja in sodelovanju z ostalimi družbeno političnimi organizacijami pri pripravah za kadrovanje delegatov v prihodnjem mandatnem obdobju.

Ob analizah gospodarjenja se moramo v prihodnje še bolj zavzeti za uresničevanje dogovorov o družbenem usmerjanju in razporejanju dohodka, poskrbeti za boljše obveščenost delavcev na vseh področjih, razvijati inovacijsko dejavnost, posvetiti večjo pozornost izobraževanju ... Skratka, zavzemati se moramo za čimboljše življenje in delovne razmere delavcev.

M. Modic

TOZD GABER

Letni članski sestanek sindikatov smo imeli 24. februarja. Danes je postal sindikat ena izmed najvažnejših družbeno političnih organizacij, ki mora biti najbližja delavcu. Od tega, kako bomo prisluhnili delavčevim željam in potrebam, kako bomo uspeli nadzorovati najnižje osebne dohod-

Delo pri krožni žagi v TOZD Pohištvo

ke, je odvisen skupni cilj naše stabilizacijske politike. Sindikat nikakor ne bo smel dovoliti, da bi stabilizacijo dobili z nižjimi osebnimi dohodki delavcev. Naloga sindikata je, pripraviti delavce k večji produktivnosti, večji disciplini, boljšemu odnosu do dela in sredstev, s katerimi upravlja, da bo z materiali ravnal kot dober gospodar.

Kaj je storil sindikat v naši temeljni organizaciji, povzemimo nekaj misli iz poročila predsednika:

»V minulem letu je bilo vloženih mnogo naporov za bolj celovit in enoten pravilnik nagrajevanja. Postopek usklajevanja je še v teku in bo predvidoma sprejet letos oziroma, ko bo dopuščala gospodarska situacija. Osebnih dohodkov so bili v nasprotju s stališči sindikata, saj so zaostajali za rastjo življenjskih stroškov. Socialna varnost je bila in bo vedno naša skrb, prizadetim smo nudili moralno in materialno pomoč, zlasti ob družinskih dramah in nesrečah.

Izvršni odbor nadaljuje tradicionalne stike z našimi upokojenci, zato smo jih za novo leto povabili na srečanje in ogled tovarne. Ogledali smo si tovarno gospodinjstvo opreme Gorenje v Velenju. Trajno smo se povezali z godbo Kovinoplastike. Nabavljene so počitniške prikolice. Občini in KS Loška dolina so bile posredovane pripombe zaradi slabe preskrbe z živili, zdravstvene službe in lekarne. Pripombe so bile upoštevane, za kar gre velika zasluga aktivnim delegacijam SIS za zdravstvo. V velikem številu smo obiskali in počastili zadnji dom predsednika Tita.

Precej aktivna je tudi mladinska organizacija. Sodelovali so na mladinskih delovnih akcijah Istra 80 in Bela krajina, udele-

žili so se spominskih pohodov iz NOB in seminarja v Šabcu. Sodelovali so na športnih srečanjih. Organizirali so solidarnostno akcijo in delali eno prosto soboto. Športna dejavnost ni zadovoljiva, udeležili smo se le sindikalnega prvenstva in nekaj srečanj med TOZD v nogometu, balinanju in streljanju.

Kot največji neuspeh moramo omeniti neuspeli referendum za izgradnjo vrtcev in šol v občini, za kar moramo krivdo iskati predvsem v nezadostnih in pomanjkljivih pripravah.

In kakšne naloge si je zadal sindikat letos? Zavzemali se bomo za krepitev samoupravnih odnosov in uveljavljanje delegatskega sistema, sledili bomo ukrepom stabilizacije. Večjo pozornost bomo morali posvečati tehnologiji in kvaliteti izdelkov. Povečati se bo morala delovna disciplina, smotnejša bo morala biti izraba delovnega časa, materiala in energije. Večjo skrb bi morali nameniti tudi razvoju proizvodnega programa in oblikovanju. Bolj dosledno se bo treba ravnati po statutu sindikata glede članstva, zlasti pri sprejemanju novih delavcev.

Dodajmo še predlog, ki je bil poudarjen v razpravi. Pripomba je bila, zakaj je TOZD Jelka lani kljub samoupravnemu sporazumu štela v jubilejno nagrado celotno delovno dobo. Izražena je bila želja, zakaj se to ne uvede za celoten BREST, saj večina podjetij v Sloveniji šteje celotno delovno dobo v jubilejne nagrade. V nadaljevanju razprave na to temo je bilo pojasnjeno, da je bilo po vojni potrebno delati vsepovsod, kjer je bilo potrebno. Delavec pa tudi ne more biti kriv, če so bila nekatera podjetja ukinjena, zato naj bi to vprašanje čimprej rešili.

F. Truden

TUDI LETOS

APRILA IN MAJA »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«

Na podlagi dosedanjih izkušenj pri podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite je predsedstvo republiške konference socialistične zveze delovnega ljudstva sklenilo, da bomo v akcijo »Nič nas ne sme presenetiti« nadaljevali tudi letos. To naj bi postala stalna oblika tovrstne dejavnosti, tako da bo sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite najširše in stalno družbeno gibanje.

Letos bosta poleg vseh sestavin našega družbeno-političnega življenja v vajah sodelovali tudi jugoslovanska ljudska armada in teritorialna obramba. Akcija bo v aprilu in maju in sicer po vsej Sloveniji. Tedaj bomo v krajevnih skupnostih in v temeljnih organizacijah z vajami preverjali obrambne in zaščitne dejavnosti.

Preizkusili bomo mobilizacijo delavcev, delovanje sistemov za hitro in množično obveščanje, učinkovitost obrambnih in varnostnih načrtov, delovanje civilne zaščite, narodne zaščite ter kulturne dejavnosti, ki so pomembne za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito so po vseh temeljnih organizacijah že izdelali svoje programe dejavnosti, v katerih so za posamezna delovna področja opredeljeni roki in nosilci. V njih je opredeljeno tudi delo družbenopolitičnih organizacij v akciji.

Ce naj naša skupna akcija uspe, bo odvisno predvsem od tega, ali bodo vsi nosilci dejavnosti do določenih rokov izpeljali vse svoje naloge. Naloga družbeno-političnih organizacij pa je, zagotoviti, da bodo v najrazličnejših oblikah v njej sodelovali vsi delavci in občani

J. Troha

Zbor delavcev v TOZD Pohištvo (tokrat o sporazumu o cenah)

ZDRAVSTVENO REGRESIRANO LETOVANJE BRESTOVIH DELAVCEV LETOS

V prvi polovici aprila bo na oglašnih deskah objavljen razpis za zdravstveno regresirano letovanje naših delavcev. Prijave bodo sprejemali tajniki temeljnih organizacij, na Skupnih delavstvih pa socialna delavka do 30. aprila.

V skladu in pod pogoji, ki so navedeni v 125. členu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka, imajo delavci pravico do regresiranega zdravstvenega letovanja. Delavcu, ki mu je regres dodeljen, se regresirajo stroški letovanja oziroma okrevanja po naslednji lestvici:

- do vključno 3.816,00 din (50 odstotkov povprečnega mesečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih v delovni organizaciji, izplačanega v preteklem letu) na družinskega člana 100 odstotkov regresa,
- nad 3.816,00 din do vključno 5.724,00 din na družinskega člana 75 odstotkov regresa,
- nad 5.724,00 din do vključno 7.632,00 din na družinskega člana 50 odstotkov regresa.

Seveda se lahko prijavi na ta razpis le delavci šibkega zdravja oziroma delavci, katerim priporoča letovanje zdravnik.

K prijavi morajo delavci predložiti:

1. zdravniško potrdilo s krajem in želenim terminom letovanja,
2. potrdilo o osebnem dohodku za mesece januar, februar, marec 1981,
3. potrdilo o drugih virih dohodka (zemljišče, gozd, osebni dohodki drugih družinskih članov oziroma članov skupnega gospodinjstva),
4. podatke o številu družinskih članov oziroma članov skupnega gospodinjstva,
5. če je kdo od družinskih članov zaposlen, navedite kje.

Skupaj z razpisom za zdravstveno regresirano letovanje bo v prvi polovici aprila objavljen tudi razpis za letovanje v počitniških prikolicaх.

V. Bevc

Poškodbe pri delu lani

Lani je bilo v delovni organizaciji 150 poškodb pri delu, na poti na delo in z dela. Zaradi njih je bilo izgubljenih 1854 delovnih dni. Število poškodb se je glede na leto 1979 zmanjšalo za 15 odstotkov, število izgubljenih delovnih dni pa povečalo za 8 odstotkov. Večina poškodb je bila lažjih. Nekoliko težjih, ki so zahtevale daljšo odsotnost z dela, je bilo enajst. Težjih, ki bi povzročile večjo invalidnost, ni bilo, ena pa je bila zelo težka, saj je delavec za njenimi posledicami umrl.

Nezgodna s smrtnim izidom se je pripetila pri gašenju začetnega požara v TOZD Žagalnica. Ko je hotel delavec pogasiti tlečo žagovino na strehi kotlovnice, se je pod njim udrla salonitna kritina. Poškodbe, ki jih je dobil pri padcu z višine okrog sedmih metrov, so bile tako hude, da je čez mesec dni umrl.

Podatki o poškodbah pri delu in o izgubljenih delovnih dnevih v posameznih temeljnih organizacijah so prikazani v spodnji razpredelnici.

TOZD	Število poškodb				Indeks na leto 1979	Štev. pošk. na 1000 delav.	Štev. izgub. dni	Indeks na leto 1979	Izgub. dni na pošk.
	pri stroj.	ost. delih	na poti	Skupaj					
Pohištvo	12	30	6	48	79	64,5	552	124	11,5
Masiva	11	16	1	28	122	92,7	336	107	12
Žagalnica	6	9	1	16	145	86,9	234	193	14,6
Gaber	3	7	1	11	73	72,4	134	69	12,2
Iverka	7	10	—	17	68	103,7	139	121	8,2
Jelka	—	9	1	10	83	56,5	115	73	11,5
Tapetništvo	5	1	—	6	67	45,5	129	263	21,5
Mineralka	3	4	1	8	—	200,0	153	—	19,1
Prodaja	—	6	—	6	35	26,1	62	26	10,3
DS SD	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj:	47	92	11	150	85	65,0	1854	108	12,36

Število poškodb pri delu je porastlo samo v TOZD Žagalnica (za 45 odstotkov) in v TOZD Masiva (za 22 odstotkov). Če upoštevamo število zaposlenih, pa je bilo največ poškodb v TOZD Mineralka (200 poškodb na tisoč delavcev) in v TOZD Iverka (103,7 poškodb na tisoč delavcev). Število poškodb v TOZD Mineralka presega tovrstno povprečje v proizvodnji žaganega lesa in plošč Slovenije v letu 1979, ki znaša 106,5 poškodb na tisoč delavcev. Podatek pa ni toliko zaskrbljujoč, saj se je največ poškodb v tej temeljni organizaciji pripetilo pri izgradnji te tovarne. Od drugih temeljnih organizacij nekoliko presega tovrstno slovensko povprečje za proizvodnjo končnih lesnih izdelkov, ki znaša 90,6 poškodb na tisoč delavcev, samo še TOZD Masiva.

Poprečna odsotnost z dela zaradi ene poškodbe je bila največja v TOZD Tapetništvo (21,5 delovnih dni na poškodbo), najmanjša (8,2 dni na poškodbo) pa v TOZD Iverka. Veliko število izgubljenih delovnih dni v TOZD Tapetništvo pa je posledica le ene nekoliko težje poškodbe, ki je zahtevala razmeroma dolgo odsotnost z dela.

Največ nezgod, kar 64 odstotkov, se je pripetilo pri manj nevarnih delih kot so razna ročna dela in dela z ročnim orodjem, pri notranjem transportu in gibanju ljudi pri delu. Pri delu z rezkalnimi stroji je bilo 7,7 odstotka vseh nezgod, pri delu z žagami vseh vrst, ki štejejo za najnevarnejše, pa le 6,9 odstotka.

Vsi delavci, ki opravljajo dela z večjo nevarnostjo poškodb in zdravstvenih okvar, so bili na posebnih zdravniških pregledih. Težjih poklicnih obolenj ni bilo, bilo pa je nekaj primerov lažje naglušnosti in obolenj zaradi škodljivega vpliva organskih topil, ki jih vsebujejo materiali za lakiranje. Ti delavci so bili pravočasno premeščeni k delom, kjer teh vplivov ni.

V. Žnidaršič

Velikanska pustna ščuka je lep čas zavzemala skoraj ves parkirni prostor pred Brestom (pojasnilo: tam so velike ribe)

RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1981/82

V Delu je bil objavljen skupen razpis kadrovskih in solidarnostnih štipendij za vso Slovenijo. Zaradi nekaterih manjših sprememb pa še enkrat objavljamo razpis kadrovskih štipendij za temeljne organizacije BRESTA.

Naziv poklica	SD	Temeljne organizacije									Skup.
		PROD	POH	MAS	JEL	GA	ZAG	TAP	IVE	MIN	
Srednje usmerj. izobraževanje											
ključavničar			3	1			2		1	1	8
strugar			1						1		2
obratni električar			1	1	1				1	1	5
lesar in lesar širokega profila		1	17	5	5	4	4		1		37
lesar — tehnik			2	1					1		4
lesar — tapetnik								6			6
ekonom. tehnik	1	1									2
voznik tovornjaka		2									2
Višje šole											
strojništvo	1										1
ekonomist komerc.		2									2
ekonomist	1										1
ekonomist finanč.	1										1
inž. organiz. AOP	1										1
Visoke šole											
dipl. elektronik	1										1
dipl. inž. arhitekt	1										1
dipl. ekonomist	1	1									2
dipl. pravnik	1										1
dipl. organ. AOP	1										1

Prijavi (obr. DZS 1,65) za štipendijo je treba priložiti:

— potrdilo o vpisu v šolo,
— overjen prepis oziroma fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo višješolske ali visokošolske organizacije zdrženega dela o opravljenih izpitih.

— potrdilo o dohodkih staršev in številu družinskih članov (izdajata in potrjujeta ga davčna uprava in matični urad pri skupščini občine),

— potrdilo o dohodkih staršev iz preteklega koledarskega leta. Navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, obrti, otroški dodatki in dohodki iz dela v podaljšanem delovnem razmerju in iz drugih virov. Če so starši upokojeni, priložijo odrezek od pokojnine za december 1980. leta.

Štipendije se bodo oblikovale na osnovi samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini Cerknica, štipendisti za proizvodne poklice lesar in lesar širokega profila pa bodo prejeli za 200 točk (okrog 600 din) višjo štipendijo.

Prijave sprejemamo do 26. junija 1981.

Kadrovska služba

Skladno z določili samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih zadev objavlja svet za kadrovske zadeve

RAZPIS

prošenj za dodelitev stanovanjskega posojila v letu 1981

Za stanovanjsko posojilo lahko zaprosi vsak delavec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je bil v delovnem razmerju v Brestu pred dnem, ki je določen kot zadnji za vložitev prošnje, nepretrgoma najmanj 11 mesecev;
2. da stanovanjski objekt, za katerega bo porabil posojilo, ni oddaljen več kot 21 kilometrov od delovnega mesta;
3. da prošilec posojila za novogradnjo zagotavlja lastno udeležbo (zemljišče, gradbeni material, finančna sredstva) v višini najmanj 25 odstotkov vrednosti trosobnega stanovanja, ugotovljenega po 58. členu tega sporazuma, za adaptacijo pa z lastno udeležbo v gradbenem materialu ali finančnih sredstvih v višini 25 odstotkov vrednosti predvidene adaptacije;
4. da ima prošilec predpisano gradbeno in ostalo dokumentacijo, potrebno za sklenitev pogodbe in da ima zgrajene temelje;
5. da ni še dobil najvišje dovoljenega posojila;
6. da z dobljenim posojilom ni dosegel osnovnega stanovanjskega standarda določenega s tem sporazumom.

Za gradnjo oziroma adaptacijo je potrebna naslednja dokumentacija:

1. Gradbeno dovoljenje ali izjava občine, da ni potrebno predložiti gradbenega dovoljenja (za nakup stanovanja je potrebna kupoprodajna pogodba);
2. zemljiško-knjižni izpisek (dobite ga na sodišču);
3. potrdilo o osebnih prejemkih vašega zakonskega partnerja, če ni zaposlen na Brestu, ali drugega člana skupnega gospodinjstva.

Rok za vložitev prošenj je vključno 15. april 1981.

Prošenj, ki bodo prispele kasneje ali brez dokumentacije, svet za kadrovske zadeve ne bo upošteval.

Delavci temeljnih organizacij naj vložijo prošnje na posebnih obrazcih v tajništvih TOZD, delavci SD pa pri Miri Drobnič — SD.

Svet za kadrovske zadeve

Naši ljudje

Tokrat smo se pogovarjali z Bojanom Tomšičem, skladiščnikom v skladišču ivernih plošč v TOZD IVERKA.

»Na Brest sem prišel takoj po končani lesarski šoli. Ker je v TOZD Pohištvo že običaj, da gre vsak lesni tehnik najprej v kotlo, sem šel tja tudi jaz.

Po odsluženem vojaškem roku pa sem prišel delat na Iverko kot skladiščnik na skladišču plošč. Z delom sem zadovoljen, vendar bi laže delal samo dopoldne zaradi varstva otroka.

Pogoji za delo so na mojem delovnem mestu slabi, posebno pozimi, saj je mraz in dosti prepiha. Čeprav imamo napeljavne ogrevalne naprave v skladišču, le-te največkrat ne delujejo. S sodelavci se dobro razumem, kar je pri delu zelo važno.

Ceprav bi moral sistem nagrajevanja po delu že zdavnaj zaživet, je še vedno na mrtvi točki. Menim, da je vse preveč sestankov, kjer samo usklajujejo, namesto da bi dali v javnost neposredne predloge, kako bi bili delavci dejansko plačani po delu.

Delegatski sistem ponekod živi samo v krajevni skupnosti, v naši temeljni organizaciji pa ne. Vodje delegacij ne sklicujejo sestankov delegacij, zato delavci niso obveščeni o delegatskih vprašanjih. Res pa je tudi, da so delegatska gradiva še vedno preobširna za delavca v proizvodnji.

Obzornik redno prebiram, zelo pa pogrešam Informator, v katerem sem vedno našel informacijo, ki me je zanimala.

Pripravila I. Zemljak

Komu štipendije?

S štipendijsko politiko je treba usmerjati izobraževanje tako, da se bo mladina odločala za proizvodne poklice in manj za poklice z administrativnega in družboslovnega področja. Ustrezna je bila tudi odločitev izvršilnega odbora skupnosti za zaposlovanje, ki je v sodelovanju s kadrovskimi službami delovnih organizacij sklepal o tem, kateri poklici bodo imeli pri podeljevanju štipendij za prihodnje šolsko leto prednost.

Dogovorjeno je, da bodo imeli učenci, ki se bodo usposabljali za poklic lesar III, lesar IV ter za poklic gradbinca dodatek pri kadrovski štipendiji v višini 200 točk.

Pri uveljavljanju štipendije iz združenih sredstev pa bodo imeli prednost učenci in študentje, ki se bodo izobraževali za naslednje poklice:

Profil 2 — poljedelci — živinorejci, kovinarji, električarji, gradbinci, slikopleskarji, lesarji III, lesarji IV, lesarji — tapetniki, gostinci in izdelovalci obelk;

profil 3 — poljedelsko-živinorejski tehnik in strojni tehnik; profil 4 — inž. strojništva; profil 5 — dipl. inž. strojništva, dipl. inž. elektrotehnike, zdravnik in zobni zdravnik ter dipl. obramboslovec.

F. Svet

Razmišljanja ob bloških tekah

Ob letošnji sedmi uspešni izvedbi Bloških smučarskih tekov že lahko upravičeno imenujemo to prireditev tradicionalno. Ob tej obletnici bi kazalo za nekaj trenutkov obstati in si kolikor moč trezno odgovoriti na nekatera osnovna vprašanja: kaj pomeni ta velika zimska predstava naši skupnosti: Bločanom in občanom Cerknice, kakšen glas si je ustvarila med Slovenci, kaj je potrebno od dosežanj izkušenj ohraniti in kaj opustiti, kam usmeriti prizadevanja organizatorjev, da bo prireditev pridobivala na veljavi in da bo sledila plemenitim namenom, zaradi katerih smo z njo tudi začeli?

Na prvi prireditvi 2. marca 1975 je teklo in hodilo v telovadnici ali kar v civilni obutvi 867 Slovencev. To je bila prva in zadnja tovrstna prireditev brez snega. Organizatorji smo se kasneje odločili, da bomo v prihodnje raje predstavljali prireditev na ustreznejše datume in s tem zagotovili res smučarsko prireditev, saj izhajamo iz tradicije starosvetnega bloškega smučanja, ki v znanstvenem svetu velja kot etnografska in sociološka posebnost, kot pravi predhodnik sedanjega modernega športnega smučanja v srednji Evropi.

Slovenec naj bi se s to prireditvijo utrjevala zavest, da smo smučarski narod, da je tradicionalno in množično obvladamo svoj prostor tudi v pogojih debele in ostre zime.

Tudi Dakijeva prva partizanska smučarska četa je navsezadnje zrasla iz te tradicije in seveda iz težavnih zimskih pogojev, ki so v hudi zimi 1941–1942 pokazali še posebno ostre zobe. Ta Dakijeva skupina je na smučeh tisto zimo obvladovala obsežen prostor med Loško dolino, Travno goro in Ljubljano, opravljala pomembno politično poslanstvo in ustvarjala pravo zmedo med italijanskimi okupacijskimi silami.

Da bi potegnili iz pozabe to pomembno zgodovinsko resnico in z njo obogatili zakladnico naših izkušenj iz NOB, ki jo borci zapuščajo novim generacijam, smo v letu 1980 poleg ustaljene 7- in 30-kilometrski proge uvedli novo disciplino: 15 kilometrov dolg Dakijev tek.

Prav bi bilo, ko bi si katera od naših oboroženih enot terito-

rialne obrambe prevzela ponosno ime te Dakijeve enote, nastopala redno na naši prireditvi in sploh razvijala njene dragocene vrednote.

Obe pomembni zgodovinski resnici, na katerih gradimo Bloške smučarske teke, pravzaprav sami pomenita izziv našim ne le telesnovzgojnim, marveč tudi kulturnim in političnim delavcem, da s polno odgovornostjo prispevajo k uspešnosti te množične manifestacije. Prireditev odpira naš zemljepisni, zgodovinski in kulturni položaj širši javnosti, saj nobena akcija doslej ni pripeljala v ta del Slovenije tolikšne množice (predvsem mladih) ljudi iz vseh delov Slovenije kot jih vsako leto privabijo Bloški teki.

Perspektivno smemo na našem koncu začeti računati tudi turistično. In kdo bodo potrošniki naših turističnih uslug, če ne ljudje, ki so se na smučinah zaljubili v naše kraje?

Bloški teki si — tako smo tudi pričakovali — postopoma, toda vztrajno pridobivajo vse več simpatij med vse bolj številnimi privrženci teka na smučeh.

Ne glede na to, da so našo prireditev nekatera sredstva javnega obveščanja pogosto sila površno ali celo nesramno obravnavala, je glas o Bloških tekih dober in do slej zmeraj vzpodbuden. Sportniki se radi vračajo in njih število vztrajno raste, saj se je sedmih tekov udeležilo dva tisoč tekačev več kot prvih.

Bloke torej postajajo vse bolj priljubljene in potruditi se je treba, da bo ta glas še pridobival na veljavi.

Osnovni cilj, ki ga moramo zasledovati, je vsekakor pridobitev dobre lastne teptalne naprave, ki nam bo omogočala stalno pripravljene proge za vadbo in rekreacijo od prvega do zadnjega snega v zimi. Vse bolj številni tekači ne bodo dolgo zadovoljni z eno samo spektakularno prireditvijo letno, pač pa bodo želeli — in že danes želijo — teči čez Bloke vsak konec tedna ali pa vse zimske počitnice. Kazalo bi torej v tej naložbi podpreti organizacijski odbor z vseh strani. Ne le moralno, tudi finančno. Sredstva se bodo vračala in tako, kot so v sosednji hrvaški občini nabavili teptalec za nujne potrebe civilne zaštite v hudih zimskih razmerah, bi ga tudi v naši občini nekajkrat že prav koristno lahko uporabili, če bi ga seveda imeli.

Kljub tako veliki in tudi pomembni prireditvi je vendarle še vedno čutiti, da mimo neposrednih zagretežev, ki že sedem let vztrajajo v obsežnih pripravah, prebivalstvo občine in tudi Blok še zmeraj nekako od strani opazuje ves ta spektakel. Namesto da bi ga delal, namesto da bi živo sodeloval v njem, prispeval s svojo iznajdljivostjo, ki je gotovo med našimi ljudmi ne manjka. Mnogo domačinov je tista dva dneva, predvsem pa na sam dan prireditve res vključenih in treba je reči, da polno in odgovorno vključenih, vendar so tudi ti od začetka stalno isti. Krog sodelujočih se komaj kaj širi, zato pa je na nekaterih ob vsaki prireditvi več dela, kot da bi bili v službi pri Bloških tekih. Vendar vemo, da je vse to delo zastoj in da jim največkrat po prireditvi še hvala ne utegnemo reči.

Tem delavcem bo treba v prihodnje bolj množično pomagati, predvsem pa v vseh delih naše občine in še posebno v vseh vaseh in zaselkih, skozi katere tečejo smučine, pokazati organizatorjem in tekačem več dobre

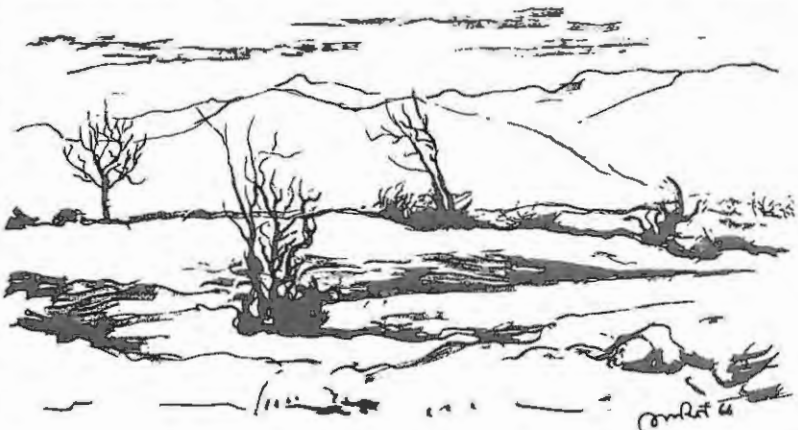
Na bloških tekih je vedno domačno in prisrčno

volje in jim nuditi več vzpodbude.

Harmonika, ki se je letos pojavila na Javorščicah, je po izjavah tekačev bistveno skrajšala pot in olajšala korak. Verjetno si jo bo zapomnil vsak, ki je tekel mimo nje. Drugič jih mora biti več in na več mestih. Dogovoriti se bo treba! Zakaj ne bi Cerkničani, pa pred njimi že Rakovčani in Unčani, pa vsi ob cesti do Blok in Bločani še posebej iz te prireditve napravili svojevrstni praznik za udeležence in zase. Seveda, vsako praznovanje zahteva nekaj dogovarjanja, nekaj priprav in mnogo dobre volje.

Se dve leti imamo časa do desetih Bloških tekov. Takrat bodo vsi tisti, ki so sodelovali od prvih tekov dalje, že dobili plaketo Bloškega smučarja. Takrat bi bilo prav, da prvič tečemo tudi na 50-kilometrski progi, ker imamo za to lepe naravne možnosti, verjetno najlepše v Sloveniji. To progo naj bi urezali z lastnim teptalnim strojem, ta desetletnica pa naj bo velik praznik za vse in najbrž bi bilo škoda zamuditi možnosti za zadnjo vajo na osmih in za generalko na devetih Bloških tekih. Leta hitro teko. Časa je malo. Izkoristimo ga!

J. Praprotnik

Dr. Hinko Dolenc Spomini na Cerkniško jezero

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Oče Vrag so bili krepak mož, da malo takih, bolj velike rasti in silno plečat. Bodisi za vzdigniti, bodisi za udariti ali pa za hoditi, ni mu ga bilo skoro para pred leti. Tudi zdaj je bil mož še pri moči ali, kakor je pravil, huda bolezen ga je zadostilo pohabila. Mož surovega ni več pil, ampak samo še žganega in mislim, da nekoliko vino in potem žganje sta krepkega moža več pohabila nego bolezen.

Zmenila sva se najprej o jezeru in rakah, a hitro sva bila tudi v bregu pri rsnah in medvedu. Mož mi je pravil, kako je zadnjega medveda ustrelil ravno nad vasjo v Stražišču. Zapadel je bil zgoden sneg in zasedli so medveda, ki je hodil na želod. Sporočili so v Lož in od tam prišel je gospod uradnik F., z njim še en gospod in dva žandarja. On da je vse lovce nastavljal, sam pa da je šel na mesto, kamor je bilo medveda samo tedaj pričakovati, ko bi više postavljenim lovcom ušel.

Komaj so pogonitni oglasili se, pravil je dalje mož, zaslišim gospoda F., ki je z drugimi vred više od mene stal, da zavpije na vso moč: Hav! — nato soseda zopet: Hav! in potem tretjega lovca ravno tako:

Hav! — in puška počí. V tem je bil pa medved že tudi pri meni in v taki naglici, da bi ga bil skoro zamudil in da sem ga šele od zadaj streljal, ko se je postavil čez ograjo pri ogradi, kjer sem stal. Hrbtenico sem mu prestrelil. Strašno je rjovel, valil se in si pomagal dalje še kakih dvesto korakov. Nisem se upal za njim, ampak šel sem nazaj h gospodom, pa ni bilo nobenega na svojem mestu.

Jaz se nasmejem, oče Vrag me pogleda in vpraša, čemu se smejem, ter pristavi sam: »Najbrže besedi Hav! Jaz ne razumem nemški in ne vem, kaj pomeni ta beseda, ampak vem pa vendar, da ravno tako je vsak zavpil. Povejte mi vi, kaj pomeni ta beseda?« Jaz se mu začnem na glas smejati ter poskušam možu dopovedati, da ta beseda je samo izraz strahu ali začudenja, a zastoj je bil moj trud. Mož je le svojo trdil, da jaz vem, kaj beseda pomeni ali da mu nečem povedati in še dve leti kasneje, ko je mož ravno ta dogodek meni in mojemu bratu pripovedoval, ni se dal prepričati, da ta beseda nima posebnega pomena.

Izrekel sem tudi svoje začudenje, da gospodje niso večkrat streljali po medvedu. Oče Vrag nekoliko umolk-

ne, kakor bi premišljeval, potem pa reče: »Ej, seveda so se gospodje prestrašili, ko se je medved prikazal — pa kaj! takemu ni zameriti, ki ni navajen zveri, katera je vendar le grozna.«

V takih in enakih pogovorih je hitro čas minil in odpravil sem se proti domu. Obljubila sva si z Vragom, da se bodeva večkrat videla. Krasna noč, nebo jasno, polna luna je svetila. Oče Vrag me je še opomnil, da ne bi zašel na razpotju proti Obrhu in gozdu in šel sem z najboljšim občutkom proti domu.

Tako sva se bila seznanila z Vragom in ostala sva si dobra znanca dolga štiri leta, dokler mi ni moža smrt otela. Preveč morda se je Vrag z lovom pečal in premalo z delom pri hiši in na polju. Kakor je premoženje pojemale, tako je hiral tudi mož; doživel je še, da je starejši sin, lep in priden junak, od vojakov prišel in se oženil ter da se je vse na bolje obrnilo. Samo očeta so bile skrbi in nevolje preveč žganju v roke potisnile in to je bilo krepkega moža naposled pokopalo. V teh štirih letih našega znanstva sva z Vragom dostikrat skupaj lovila po suhem in po vodi, po gozdu in po ledu, a zmerom sva se dobro razumela.

Meni se je mož priljubil, dasiravno je bil mnogim preosoren; prijal mi je, ker je bil mož beseda, nikakor ne priliznen in kadar je bilo treba, svoje glave.

Menim, da bode prav, ako že zdaj in tudi nekoliko več omenim o drugem možu, ki mi je bil tudi malone vedni spremljevalec na jezeru. Bil je to Starec Miha. Ne morem se znebiti misli in zategadelj jo tudi povem, da ni prav, če se na tega moža ni nameril kakšen učenjak, ki potuje po centralni Afriki ali pa kakšen tak gospod, ki si je izbral nalogo preiskovati najbolj severne in ledene kraje. Kajti Miha ni nikdar zeblo in nikdar se ni na vročino pritožil. Ne vem, ali mu je bilo to prirojeno, kar bi sklepal po njegovih otrocih, o katerih bom tudi govoril, ali se je mož toliko izvežbal v teh lastnostih, da sta mu bila vročina in mraz vse eden, ali bolje rečeno, nobened občutek.

Miha je bil velike rasti, ne tenak ali še manj pa obilnega života. Kolikor ga je bilo, bilo je že sama žila in pa kost. Stopal je daleč, a vendar hitro kakor mravlja; tek je, če je bilo treba, kar cele pol ure. Sam mi je pravil, da kot pešca ga ni ugnal še nobeden drug, kakor Vragov boter, predno so bili bolni. Ta mož, da je enkrat, ko so psi jelena pojali, pritekel iz dna jezera pa do vrha Loma v tritetr uri. Navaden človek potrebuje poldrugo uro.

Dasiravno velik, zginil je Miha kar v tla, ako se je bilo treba živali potajiti ali pa zalezovati jo. In to je on tolikokrat v svojem življenju ponavljal, da se mu je kar ves život tej navadi udal. Že ako je Miha o rakah pripovedoval ter na primer rekel: »Kar jih ugledam za ovinkom«, že so mu bile rame stisnjene in život prihljen. In ako so race še tako daleč od naju letale, zašumele ali oglasile se, kolikor toliko je Miha rame stisnil in mednje glavo potisnil. Ko se je Miha ženil, bil je eden najboljših posestnikov na Go-

renjem Jezeru; ko sva se midva spoznala, bila je samo še hiša njegova.

Hiša stoji sredi vasi, in ako bi tega tudi ne povedal in samo rekel: pojdi v vas, in v tisto hišo pojdi, v kateri prebivalci samo od rib in rac žive, ne bi Mihovega doma mogel zgrešiti, kajti kakor okoli lisičje luknje bilo je okoli Mihove hiše vse polno ostankov in odpadkov vsega, kar so Miha in Mihovi v hišo prinesli in použili. Miha je imel zdravo, krepko ženo in osem — ne osmero — otrok, namreč samih fantov. Zadnji štirje so bili dvakrat dvojčki. Kakor hitro je sneg skopnel, grelo se je vse to pred hišo na soncu, in kadar sem v vas prišel in proti hiši zavil, brž me je eno ali drugo dete opazilo in, kakor lisičice v luknjo, potajilo se je vse v hišo in pravilo, da »gospod« gredo.

Ko sem prvokrat v hišo stopil — bilo je v zimskem času — takrat so imeli dvojci po eno in po dve leti in vsi štirje so popolnoma nagí čepeli na peči kakor ptički v gnezdu, katerih se še ni prišla mišja dlaka. Vprašam mater, zakaj jih ne obleče, a takoj se mi odreže, da še nikdar niso imeli srajce na sebi, in da dokler je bilo še kaj pri hiši, da jih je nekoliko pomrlo, zdaj pa da ne umrje nobeno več.

Starejši trije fantje so bili že lovci. Riba na plitvici jim je težko ušla; najstarejši je tudi že s puško znal pomeriti. Bili so si podobni kakor krajcarji, vsi izrezani tako kakor oče, plavkastih las, pegastega obraza, pogleda pa tako bistrega, kakor ga ima samo jastreb v zraku ali ščuka v vodi. Nisem se mogel nagledati teh oči, ne da bi rekel zaradi njih lepote; in da se niso samo meni posebne zdele, dokaz je to, da me je tudi kmetski mladenič, ki me je jezero spremljal, nanje opozoril ter rekel: »Ti otroci so tako vajeni za ščukami gledati in jih loviti, da se jih je že ščukino oko prijel.«

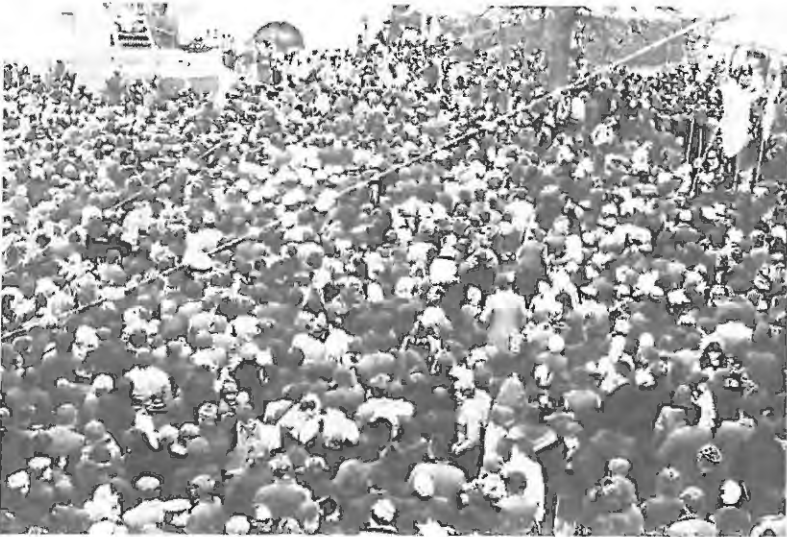
(Se bo nadaljevalo)

pred 10 leti GLASILO KOLEKTIVA

(Iz številke 42 — 31. marec 1971)

NAŠE MALO MESTO

Pust '81 v slikah

Najbolj množična prireditev v našem malem mestu

Vsaj med gledalci uspešna »STABILIZACIJA«

Zgoraj: glasne žabe; spodaj krava GOSPODARSTVO ob SIS-ih

OBRAČUN 70 IN PLAN 71 SPREJETA

Zadnji seji centralnega delavskega sveta sta bili posvečeni predvsem sprejemanju dveh, konec leta najbolj aktualnih dokumentov podjetja: zaključnega računa za leto 1970 in plana za leto 1971. Oba dokumenta smo sprejeli nekoliko pozneje kot lani. Zaključni račun je bil sicer izdelan v določenem roku, vendar smo ga prejšnja leta uspeli izdelati nekoliko prej. V decembru leta 1970 smo pričeli obdelovati materialno in blagovno knjigovodstvo na našem elektronskem računalniku in porodni krči z obdelavo na IBM so nam preprečili hitrejši zaključek obračuna za leto 1970. Zakasnitev plana je nastala predvsem iz dveh vzrokov:

— konec leta 1970 še ni bila znana večina družbeno-ekonomskih instrumentov, ki postavljajo pogoje gospodarjenja za leto 1971 (predvsem devalvacija),

— šele v prvi polovici marca je bil dokončno izdelan plan izvoza, ko nam je ameriški kupec sporočil svoje odločitve za letos.

Seveda brez subjektivnih vplivov na zakasnitev pri sestavljanju plana ni šlo. Tu so se s svojo nedoslednostjo izkazale skupne strokovne službe, pa tudi strokovne službe v poslovnih enotah.

KOMUNISTI SO RAZPRAVLJALI

Komunisti so razpravljali tudi o analitični oceni delovnih mest. Sprejeli so stališče, da je metoda analitične ocene delovnih mest v naših pogojih ustrezna in da jo je potrebno izpeljati do konca. Zavzeli so se tudi za povečanje osebnih dohodkov skladno z rezultati dela oziroma z doseženimi poslovnimi uspehi in nastopili proti vsem uravnilovskim težnjam. Glede na zvišanje življenjskih stroškov so komunisti menili, da je treba ukiniti najnižje razrede v analitični oceni.

BREST IN SPREMEMBA DEVIZNEGA REŽIMA

Lahko zaključimo, da z devalvacijo nismo ničesar pridobili. Verjetno smo še na slabšem kot prej. Po devalvaciji ni prišlo do povečanja izvoza kot so napovedovali. Lahko trdimo, da se je povečalo povpraševanje po našem pohištvu, še vedno pa je prodajna cena največja ovira, da ne pride do izvoza. S popolnoma enakimi težavami se srečujejo tudi ostali proizvajalci pohištva. Da bi res prišlo do bistvenega povečanja izvoza, je nujno, da se povečajo izvozne premije.

APRILA BO POPIS PREBIVALSTVA

Že dolgo nas v dnevnem časopisu, na malih zaslonih, v radiu in v vseh drugih sredstvih javnega obveščanja opominjajo, da se bliža čas, ko bomo po desetih letih zopet popisali prebivalce Jugoslavije.

NOVA VRATARNICA

Nova vratarica ob zadnjem vhodu, ki pa bo sčasoma postal glavni vhod v Tovarno pohištva Cerknica, še ni dokončana. Manjkajo le še električne napeljave. Vratarnica bo moderna in funkcionalna. Vratarji bodo imeli popoln pregled nad vhodi in izhodi. Ko pa bo tovarna še popolnoma ograjena, bodo vratarji tudi glede varstva premoženja popolnoma na čistem.

PROSLAVLJALE SMO DAN ŽENA

Kakor vsako leto, so tudi letos imeli naši predstavniki sindikata svoja posvetovanja, kako in kje naj bi žene proslavile svoj praznik — 8. marec. Zaradi stabilizacijskih ukrepov in drugih dejavnikov so skušali urediti tako, da bi ta praznik proslavljali skromno in v okviru možnosti. Letos so bila organizirana kratka snidenja, na katerih smo dobile praktična darila, ki so bila v vseh poslovnih enotah enaka.

TURISTIČNA ZVEZA BO SPET ZAČELA DELOVATI

Sredi januarja se je po daljšem premoru sestal razširjeni odbor Turistične zveze občine Cerknica. Najširša družbena dejavnost turizma je skoraj zamrla z ustanovitvijo Zavoda za turizem, ki je bil ustanovljen, da bi izpeljal načrte za turistično izkoriščanje primernih območij.

Imamo občinsko skupnost za cene

Skupnost za cene občine Cerknica je bila ustanovljena 9. marca letos. Opravljala naj bi tiste zadeve na osnovi zveznega in republiškega zakona o cenah, ki so v pristojnosti občine. Ustanovljena bi morala biti že 1. januarja, vendar pa iz objektivnih vzrokov tega ni bilo moč storiti. Skupnosti za cene morajo delovati po vseh občinah, republikah in na zvezni ravni.

Do sedaj je zadeve s področja cen opravljal pristojni organ pri skupščini občine, z novo zakonodajo pa so se pristojnosti občine na tem področju precej povečale. Zato bo odslej strokovne, analitične, upravne in druge naloge občinske skupnosti za cene opravljal komite za planiranje in družbenoekonomski razvoj skupščine občine.

Med ustanavljanjem občinske skupnosti za cene je bilo sprejetih več samoupravnih in splošnih aktov: odlok o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen ter o načinu uresničevanja družbenega interesa pri opravljanju nalog občinske skupnosti

za cene, družbeni dogovor in samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti, statut, poslovnik sveta, navodila o pošiljanju cenikov občinski skupnosti za cene v potrditev ali spremljanje ter odločitev izdelkov in storitev, ki so v njeni pristojnosti.

V družbenem dogovoru o ustanovitvi te skupnosti so opredeljeni njeni cilji in naloge, način financiranja ter osnovne opredelitve glede delovne skupnosti in sestava njenega sveta. Svet ima 21 članov in so v njem predstavniki izvršnega sveta skupščine občine, sindikatov, socialistične zveze, potrošniških svetov in delovnih organizacij (teh članov je enajst).

Novost, ki jo prinaša nova zakonodaja s tega področja, je upravni postopek, s katerim je dana možnost za pritožbe, kadar bodo delovne organizacije, skupnosti ali obrtniki menili, da so bile kršene njihove pravice. Sedanje administrativno odločanje o cenah naj bi nadomestilo sporazumevanje in dogovarjanje med proizvajalci in porabniki.

Pravnik odgovarja

Tokrat se vprašanje nanaša na bolniški stalež in sicer, kako se uveljavlja pravica do bolniškega staleža.

Odgovor:

Začasno zadržanost od dela praviloma ugotavlja izbrani zdravnik v zdravstvenem domu, ki je najbližji kraju bivanja oziroma zaposlitve.

Če nudi delavcu nujno ali drugo zdravniško pomoč drug zdravnik in ne izbrani zdravnik, ne more ugotavljati njegove začasne zadržanosti od dela, temveč le nezmožnost za delo. V tem primeru se je delavec dolžan v treh dneh zgledati pri izbranem zdravniku zaradi zagotovitve bolniškega staleža. Če tega ne more storiti iz tehtnih razlogov (naravna obolenja, oddaljenost), pa mora od zdravnika, ki mu je nudil zdravniško pomoč, zahtevati, naj ta v petih dneh izbranemu zdravniku predloži potrdilo, da ni bil sposoben priti k zdravniku. Iz potrdila morajo biti razvidni diagnoza, terapija in razlog, zaradi katerega delavec ni mogel potovati.

Zdravnik — posameznik (izbrani zdravnik) lahko ugotavlja le zadržanost od dela do 30 dni, zadržanost od dela za nego do 7 let starega otroka do 15 dni, zadržanost od dela za nego nad 7 let starega otroka ali drugih članov družine pa do 7 dni. Daljšo zadržanost od dela pa ugotavlja kolegij zdravnikov, katerega sestavljata najmanj dva zdravnika.

Lahko pride tudi do spora glede pravice do zadržanosti od dela. Tako imamo več možnosti, da pride do spora:

- delavec se ne strinja z ugotovitvami zdravnika posameznika (izbranega zdravnika),
- delavec se ne strinja z ugotovitvami kolegija zdravnikov,
- organizacija, v kateri delavec dela, izraža dvom v potrdilo zdravnika — posameznika, ki ni izbrani zdravnik.

V primeru, da delavec ne soglaša z ugotovitvami izbranega zdravnika, ki je ugotavljal njegovo zadržanost od dela do 30 dni (oziroma do 15 ali 7 dni), se obrne na kolegij zdravnikov, da ta ugotovi njegovo zdravstveno stanje in zadržanost od dela. Kolegij praviloma delavca pregleda, predno poda svoj izvid in mnenje, ni pa to potrebno, kadar je v zdravstveni dokumentaciji zadosti podatkov.

Če delavec ne soglaša tudi z ugotovitvami kolegija zdravnikov, prinese potrebno zdravstveno dokumentacijo (izvid, ugotovitev in mnenje) v svojo organizacijo združenega dela, da delavski svet dokončno odloči o njegovi zadržanosti od dela do 30 dni.

Kadar pa delavec ne soglaša z ugotovitvami kolegija o začasni zadržanosti od dela nad 30 dni, o tem dokončno odloči odbor za varstvo pravic občinske zdravstvene skupnosti.

Tudi temeljna organizacija lahko v primeru, da dvomi v upravičenost do bolniškega staleža na osnovi potrdila zdravnika, ki ga ni izdal izbrani zdravnik, predlaga, da začasno zadržanost delavca ugotovi kolegij zdravnikov (tudi do 30 dni).

V primeru, da delavec ne soglaša niti z odločitvijo delavskega sveta v svoji organizaciji združenega dela oziroma odbora za varstvo pravic občinske zdravstvene skupnosti, lahko zahteva še varstvo pravic pri pristojnem sodišču združenega dela.

A. Perčič

V aprilu si lahko ogledate...

Kulturne prireditve

ZADNJA ABONMAJSKA PREDSTAVA V SEZONI 1980/81

dvorana Cerknica, petek, 10. aprila ob 19.30
dvorana Stari trg, sobota, 11. aprila ob 19.30
komedija V. P. Katajeva: **DAN ODDIHA** v izvedbi dramske skupine Cerknica

FILMSKO GLEDALIŠČE — zadnja predstava v sezoni 1980/81

dvorana Cerknica, nedelja, 5. aprila ob 10. uri
dvorana Stari trg, nedelja, 5. aprila ob 15. uri
Na sporedu bo eden izmed slovenskih filmov

FILMSKA VZGOJA ZA OSNOVNOŠOLSKO MLADINO

mladinski film **KALA** za nižje razrede — 20. in 21. aprila 1981

PODROČNA SREČANJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

dvorana Cerknica, četrtek, 23. aprila ob 16. uri
gostovanje lutkovne skupine KUD Ivan Cankar Vrhnika z lutkovno igrico Svetlane Makarovič **SAPRAMISKA**
dvorana Vrhnika, četrtek, 16. aprila ob 17. uri
gostovanje otroške gledališke skupine OŠ Cerknica z otroško igrico **NEZNALČEK**

PODROČNO SREČANJE ODRASLIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

dvorana Cerknica, petek, 17. aprila ob 19.30
gostovanje DPD Svoboda Borovnica, dramska skupina s komedijo **VIA MALA**
dvorana Borovnica, sobota, 18. aprila ob 19.30
gostovanje DS Cerknica s komedijo **DAN ODDIHA**

PROSLAVE IN PRIREDITVE

— sprejem lokalne in zvezne **TITOVE ŠTAFETE** bo v Cerknici v četrtek, 23. aprila od 17. ure do 18. ure
— osrednja proslava v počastitev 27. aprila — ustanovitve OF in 1. maja — **PRAZNIKA DELA** bo v kulturnem domu na Rakeku v petek, 24. aprila ob 19. uri

Filmi

- 2.4. ob 19.30 — slovenska drama **ISKANJA**.
- 4.4. ob 19.30 in 5.4. ob 16. uri — hongkongski karate film **OSAM-LJENI TIGER**.
- 5.4. ob 10. uri slovenski mladinski film **KEKEC**.
- 5.4. ob 19.30 — angleška ljubezenska komedija **SVET JE POLN OŽENJENIH MOSKIH**.
- 6.4. ob 19.30 — japonska kriminalka **SAG — ISKANJE HČERKE**.
- 9.4. ob 19.30 — ameriška drama **LUNA**.
- 11.4. ob 19.30 in 12.4. ob 16. uri — angleški pustolovski film **ONA ZNA BOLJE**.
- 12.4. ob 19.30 — ameriška kriminalka **SEDMICA SEJE SMRT**.
- 13.4. ob 19.30 — jugoslovanska komedija **PRIŠEL JE ČAS, DA SPO-ZNAŠ LJUBEZEN**.
- 16.4. ob 19.30 — ameriška drama **SAMPION**.
- 18.4. ob 19.30 in 19.4. ob 16. uri — ameriški film **ZMAGOVALEC GRE NA VSE**.
- 18.4. ob 16. in 19.4. ob 19.30 — japonski karate film **VELIKI BOKSAR**.
- 20.4. ob 19.30 — nizozemski zabavni film **KASKADERJI IN ROCKERJI**.
- 23.4. ob 16. uri — ameriška risanka **NORČIJE RACMANA JAKE**.
- 23.4. ob 19.30 — ameriški western **DVA SUPER POTEPUHA**.
- 24.4. ob 19.30 in 26.4. ob 19.30 francoski erotični film **EMANUELA**.
- 25.4. ob 19.30 in 26.4. ob 16. uri angleška kriminalka **POLNOČNI EXPRES**.
- 27.4. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški western **PRIHAJA JEZDEC**.
- 30.4. ob 19.30 — ameriška drama **PEKLENSKA ČETRTE**.

Športne prireditve

NOGOMET

V telovadnici osnovne šole se nadaljuje trim liga v malem nogometu. Tekme so ob nedeljah od 8.30 do 14. ure.

KOŠARKA

18. aprila se začne prvenstvo kadetov, kadetinj in mladincev notranjske in sežanske regije. Tekme v Cerknici bodo ob sobotah ob 18. uri.

PLANINSTVO

PD Cerknica je znova markiralo občinsko planinsko transverzalo, ki vas vabi, da jo v teh spomladanskih dneh prehodite. Vse informacije o transverzali dobite v pisarni PD Cerknica ali pri Janezu Zakrajšku (tel. 791 256).

KEGLJANJE

5. aprila 1981 — od 11. do 21. ure — na kegljišču v Cerknici: prvenstvo posameznikov in parov Notranjske.
II. slovenska liga v kegljanju — moški ekipno (na kegljišču v Cerknici)
Brest — Medvode 28. marca ob 16. uri
Brest — Slovan 18. aprila ob 16. uri
Brest — Novo mesto 25. aprila ob 16. uri

Kot smo napovedali, predstavljamo **JAKOBA SMOILO** z Rakeka.

»Rojen sem v Zagrebu, kjer sem preživel tudi svoja otroška leta in zgodnjo mladost. Po poklicu sem trgovski potnik pri podjetju EMONA — CENTROMERKUR LJUBLJANA.«

Športni portreti

— Vaša športna pot?

»S športom sem se začel ukvarjati že v osnovni šoli in sicer s telovadbo pri SOKOLU. Igral sem rokomet, odbojko in namizni tenis, nastopal pa sem tudi v različnih lahkoatletskih disciplinah. V lahki atletiki sem nastopal tudi na ZLETU JLA v Beogradu leta 1946 in sicer v peteroboju. Kasneje sem se ukvarjal samo z nogometom. Aktivno sem igral v nogometnih klubih v Postojni, Novi Gorici in na Rakeku.«

— Zanimiv trenutek iz športa?

»Prav v nogometu sem doživel veliko prijetnih trenutkov. Od najlepših bi lahko omenil odprtitev nogometnega igrišča na Rakeku in tedaj odigrano odprto tekmo, ki je bila krona na z lepo igro in zmago nad takratnim prvakom ljubljanske podzveze, moštvom iz Domžal.«

— Šport danes in mladina?

»Današnji mladini so dane večje možnosti za ukvarjanje s športom kot jih je imela naša generacija. Mislim pa, da je za šport vse premalo resnega zanimanja. Izjema je zimski šport, ki je zaradi ugodnih zimskih razmer pri nas spet zbudil precej zanimanja. Menim pa, da bi morale biti nosilci za razvoj športa predvsem šole z ustreznimi strokovnimi kadri.«

— Rekreativna?

»Pri nas veliko govorimo o rekreativni vseh delovnih ljudi, vendar na Rakeku ni organizirane stalne rekreacije. Zato se posamezniki na svojo pobudo sami rekreirajo po svojih možnostih.«

— Koga predlagate za predstavitve v naslednji številki?

»Za naslednji razgovor predlagam znanega nekdanjega nogometaša Mileta Nabergoja z Rakeka.«

Pripravil B. Skrlj

Tekači odlični, veleslalomisti povprečni

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE SOZD SLOVENIJALE

Zadnjo soboto v februarju je LIV Postojna organiziral smučarska tekmovanja v veleslalomu in tekih za »POKAL SOZD SLOVENIJALE«. Prireditve je bila na Kaliču v ugodnih snežnih in vremenskih razmerah.

Ekipa Bresta je štela dvajset tekmovalcev in tekmovalk. S tem smo bili zastopani v vseh starostnih kategorijah veleslalomistov in tekačev pri ženskah in moških. Za uvrstitve v ekipe nam je služilo izbirno tekmovanje občinskega sindikalnega prvenstva v tekih, ki je bilo 15. februarja na Bločicah in veleslalomu, ki je bil 22. februarja na Blokah.

Po kratkem pozdravnem govoru organizatorja ter pokrovitelja iger se je ob deseti uri pričelo s tekmovanjem v veleslalomu. Osnovni namen Brestovih ekip je bil dobra skupna uvrstitev, saj je bila za osvajanje prvih mest konkurenca prehuda.

Že na začetku pa sta prijetno presenetili obe mlajši tekmovalki v veleslalomu **JADRANKA JANEŽ** s četrtem mestom in **MARTA MODIC**, ki je bila sedma. Pri moških v starostni kategoriji »C« in »B« smo kljub dobri poklicni strokovnosti zasedli mesta v zlati sredini, pri najmlajši skupini, ki je bila tudi najbolj številna, pa smo z devetim mestom **STANETA ROTA** med 54 tekmovalcev dosegli lep uspeh.

Posebno pohvalo zaslužijo Brestovi tekači, ki so nas tudi letos prijetno presenetili. Dobro sta se uvrstili že na začetku tekov obe naši perspektivni tekmovalki, odlični pa so bili tekmovalci. **DARKO OŽBOLT** je bil prvi v starejši kategoriji tekmovalcev, **JOŽE KODELA** pa v istem razredu šesti. Največji uspeh pa so dosegli tekači v mlajši skupini, saj so osvojili vsa

tri prva mesta: **RAJKO KRAŠEVEC**, **STANKO MIHELIČ** in **MIRO KUNSTEK**.

V skupni uvrstitvi je v veleslalomu premočno zmagal Slovenijalec — trgovina, Brest pa je zasedel solidno četrto mesto. Pri skupni uvrstitvi tekov pa smo uradno tretji, »neuradno«

pa prvi. Organizator je namreč naredil računsko napako pri seštevanju časov za teke in na našo pritožbo razveljavil razvrstitev tekaških ekip. Ta napaka naj bi bila popravljena v uradnih rezultatih tekmovanja, ki pa jih še do danes nismo prejeli.

F. Strukelj

Kegljaške novice

Moška ekipa kegljaškega kluba BREST je končala predtekmovanje v slovenskih ligah in se uvrstila na 5. mesto v tekmovalni skupini — zahod. S tem se je uvrstila v II. slovensko ligo — zahod, v kateri so še Ajdovščina, Novo mesto, Izola, Slovan in Medvode.

Tekmovanje se je začelo 21. marca, ekipa Bresta pa je nastopila v Novem mestu.

MLADINSKA TEKMOVANJA

Tudi mladinska ekipa KK BREST ne zaostaja za člansko

vrsto, saj so na ekipnem in posamičnem prvenstvu Notranjske dosegli dve prvi in eno tretje mesto.

Rezultati:

Ekipno

1. BREST
2. Proteus
3. Ilirska Bistrica
4. Logatec

Posamezno

1. JENC, Brest
2. VOLK, Ilirska Bistrica
3. TERZIČ, Brest
4. MLAKAR, Proteus
5. ŠVELC, Brest itd.

Kegljači so v letošnji sezoni nadvse uspešni

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije Brest Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC.

Ureja uredniški odbor: Marta DRAGOLIČ, Vanda HACE, Ana KOGEJ, Božo LEVEC, Marta MODIC, Leopold OBLAK, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Bernarda PETRIČ, Beno ŠKERLJ, Franc TURK, Irena ZEM-LJAK in Viktor ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože Skrlj.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o odobrenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se na plačujo temeljni davok od prometa proizvodov (mnenje sekretarista za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974)